

Kursbeskrivning

I denna förteckning hittar du kurser som bjuds ut vid Karleby svenska gymnasium läsåret 2019-2020. OBS! Ta en titt innan du gör ditt kursval! Ämnena presenteras i alfabetisk ordning. [OBL] = obligatorisk kurs. ”Rekommenderad kursordning” vid varje ämne.

BIOLOGI

Rekommenderad kursordning: kurs 1 och 2 i nummerordning. Kurs 3 före kurs 5 helst under andra studieåret. Kurs 4 när som helst.

BI01 Livet och evolutionen [OBL]

Kursens centrala mål är att kunna beskriva den nuvarande strukturen hos biosfären och tyda dess utveckling samt förstå evolutionens kontinuitet, mekanismer och betydelse.

Plock från innehållet:

- Biologin som vetenskap
- Cellernas uppbyggnad
- Naturligt urval och anpassning

BI02 Ekologi och miljö [OBL]

Kursens centrala mål är att kunna jämföra, analysera och bedöma effekterna av mänsklig verksamhet i ekosystemen.

Plock från innehållet:

- Ekosystemens struktur
- Hoten mot naturens mångfald och ekosystemen
- Ekologiskt hållbar utveckling

BI03 Cellen och ärftligheten

Kursens centrala mål är att fördjupa kunskapen om funktionen hos cellens olika delar och förstå att organismernas strukturer och funktioner har sin grund i processer på cellnivå.

Plock från innehållet:

- DNA:s och RNA:s struktur
- Celldelning, cellernas tillväxt och differentiering
- Hur gener ärvs och hur egenskaper överförs från en generation till en annan

BI04 Människans biologi

Kursens centrala mål är att bli förtrogen med människans anatomi och fysiologi, samt förstå hur arvsanlagen och miljön tillsammans inverkar på människans hälsa.

Plock från innehållet:

- Ämnesomsättningen och dess reglering
- Kroppens anpassningsförmåga och försvarsmekanismer
- En undersökning där funktioner i människokroppen mäts.

BI05 Biologins tillämpningar

Kursens centrala mål är att bli förtrogen med olika tillämpningar inom genteknologi och mikrobiologi, samt att kunna bedöma möjligheter, hot och etiska frågor som är förknippade med bioteknologins och genetikens tillämpningar.

Plock från innehållet:

- Bioteknologins tillämpningar och betydelse
- Bakterier och virus
- Genteknologins tillämpningar och betydelse

BI06 Repetitionskurs

Kursen fördjupar de studerandes kunskaper om de centrala delområdena inom biologin och ger färdigheter för studentexamensprovet och inträdesprov för fortsatta studier. Under kursen repeterar man det centrala innehållet i kurserna 1–5 i biologi. I huvudsak övar de studerande att svara på olika typer av studentprovsuppgifter.

ENGELSKA

Rekommenderad kursordning: kurserna 1-6 i nummerordning, kurs 7-8 kan avläggas under andra eller tredje studieåret, kurs 9 strax före studentskrivningstillfället.

ENA01 Engelskan och min värld [OBL]

Den studerandes kunskaper inom språkets olika delområden kartläggs. Den studerande analyserar sina utvecklingsområden och utvärderar sina lärstrategier för språkstudier, ställer upp mål för studierna i engelska och hittar sätt att utveckla sina kunskaper både individuellt och i grupp. Under kursen reflekterar man kring den språkliga mångfalden i världen, engelskan som globalt fenomen samt språkkunskap som redskap för att utveckla den kulturella kompetensen. Kursens teman och situationer ska anknyta till studielivet, den ungas livsmiljö och behov av språkkunskap.

ENA02 Människans sociala nätverk [OBL]

Under kursen övar den studerande att med hjälp av olika medier delta i olika kommunikationssituationer av varierande språklig och kulturell svårighetsgrad, också i en internationell kontext. Den studerande fördjupar sin förmåga att diskutera aktivt och lyssna på andra. Hen utvecklar sin förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskutera betydelser. Mångsidiga strategier utvecklas för olika kommunikationssituationer. Under kursen behandlas teman som anknyter till mänskliga relationer och i samband med dem även psykiskt, fysiskt och socialt välbefinnande. Man reflekterar också över teknologins och digitaliseringens betydelse för kommunikation och välbefinnande.

ENA03 Kulturella fenomen [OBL]

Under kursen fördjupas och utvecklas den studerandes multilitteracitet. Den studerande producerar texter inom olika genrer med betoning på de språkliga drag som kännetecknar genren. Kursens teman utgår från olika kulturella fenomen, engelskspråkiga medier och kreativ verksamhet.

ENA04 Samhället och omvärlden [OBL]

Under kursen utvecklar den studerande sin förmåga att söka information och läsa kritiskt samt övar sig att aktivt använda engelska. Man bekantar sig med olika debatter om samhällliga

fenomen, och fokuserar i synnerhet på hur man kan påverka som aktiv medborgare. Under kursen reflekterar man även över individens och gruppens ansvar och möjligheter att påverka i medborgarsamhället, till exempel då det gäller människorättsfrågor.

ENA05 Vetenskap och framtid [OBL]

Kursen fördjupar den studerandes förmåga att tolka och producera texter samt den studerandes kompetens att söka information om för hen intressanta kunskaps- och vetenskapsområden. De studerande övar sin förmåga att dela med sig av synpunkter som grundar sig på egna kunskaper eller åsikter. De reflekterar kring olika framtidsvisioner, i synnerhet i ett teknologi- och digitaliseringsperspektiv, samt över engelskans ställning som internationellt språk inom vetenskap och teknik. Temana väljs från olika fack- och vetenskapsområden.

ENA06 Studier, arbete och ekonomi [OBL]

Kursen fördjupar den studerandes förståelse för språkkunskap som ett socialt kapital och en färdighet för arbetslivet. Den studerande bekantar sig med textgenrer som kan komma till nytta i eventuella fortsatta studier eller i arbetslivet. Under kursen överväger och diskuterar den studerande planer för fortsatta studier, karriär och arbete även i en internationell kontext. Under kursen behandlas ekonomiska frågor som är relevanta för den unga som står på tröskeln till arbetslivet samt ekonomiska företeelser i ett större perspektiv.

ENA07 Hållbar livsstil

Under kursen fördjupar den studerande sin förmåga att tolka och producera engelska i olika skriftliga kommunikationssituationer och för olika slag av mottagare. Den studerande analyserar eller producerar texter inom olika genrer, såsom fiktiva och icke-fiktiva, berättande, beskrivande, reflekterande, instruerande eller ställningstagande texter. Man fortsätter behandla de obligatoriska kursernas teman ur ett ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt hållbarhetsperspektiv med beaktande av de studerandes behov eller intressen.

ENA08 Muntlig kommunikation och påverkan

Under kursen fördjupar den studerande sin förmåga att producera muntlig engelska, förstå

talad engelska och bygga upp en dialog. Hen stärker sin förmåga att tala flytande och övar muntlig produktion som förutsätter förberedelse. Teman som behandlats i de obligatoriska kurserna repeteras eller kompletteras enligt de studerandes behov.

ENA09 Preppkurs inför studentexamensprovet

Under kursen läggs tonvikt på mångsidig förberedelse inför studentexamensprovet. Den centrala grammatiken repeteras. Hör- och textförståelseprov, öppna frågor, skriftlig produktion, sammandrag, översättning, strukturövningar och övriga provtyper som kan komma i studentprovet övas intensivt.

FILOSOFI

Rekommenderad kursordning: kurs 1 och 2 väljs först. Därefter är ordningen fri.

FI01 Introduktion i filosofiskt tänkande [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

Centralt innehåll

- vad filosofi är, de filosofiska frågornas och det filosofiska tänkandets natur i den filosofiska traditionen och tillämpning av filosofiskt tänkande i aktuella frågor
- grunderna för logisk argumentation och giltig slutledning samt muntlig och skriftlig övning inom området
- centrala filosofiska grundfrågor och distinktioner: ande och materia, frihet och tvång, begreppslig och empirisk, objektiv och subjektiv
- skillnaden mellan kunskap och information, vardagskunskap och vetenskaplig kunskap samt vetenskap och pseudovetenskap
- kunskapens och argumentationens natur inom olika vetenskapsgrenar: hur man formulerar påståenden samt testar och motiverar dem i några av gymnasiets läroämnen

FI02 Etik [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- moral samt normativ och tillämpad etik i moralfrågor; grunderna i dygd-, konsekvens-, kontrakts-, rättighets- och pliktetik
- moralen som normsystem och skillnaden i förhållande till juridiska system och system

som grundar sig på gängse normer, moralisk relativism

- filosofiska teorier om ett gott liv, meningen med livet och en god livsstil
- etik och individens moraliska beslut: mänskliga relationer och livsval
- etiska frågor som gäller djur och miljö

FI03 Samhällsfilosofi

CENTRALT INNEHÅLL

- samhällsordningens och centrala samhällsinstitutioners existens och legitimitet: teorier om samhällsfördrag och individ- och grupporienterade teorier om samhället
- olika former av rättvisa samt motivering och tillämpning av dem
- begreppet makt och olika former av makt, maktens legitimitet, olika former av demokrati och diktatur samt anarkism
- arbetsfördelning, ekonomi och välfärd, legitimering av ekonomiska verksamhetsprinciper och ägande
- politiska ideal och förverkligande av dem: frihet, jämlikhet och solidaritet; konservatismen, liberalismen och socialismen; nationalstater och det globala perspektivet
- spänningar och konflikter i samhället och hur man löser dem: rättsstaten och alternativ till den och upplösning av samhällsordningen; krig, inbördeskrig, terror samt förintelsen och andra brott mot mänskligheten som samhällsfilosofiska problem
- aktuella samhällsfilosofiska frågor: genus och könsroller, informationsteknik, kulturmöten, att skapa en hållbar framtid

FI04 Kunskap, vetenskap och verklighet

CENTRALT INNEHÅLL

- metafysikens centrala frågor och begrepp, olika uppfattningar om metafysikens väsen samt verklighetens fundamentala uppbyggnad
- existentiella frågor: förändring och beständighet, entitet och egenskaper, det möjliga och det nödvändiga, det reella och det virtuella
- uppfattning och gestaltning av verkligheten
- det sannas natur och sanningsteorierna
- kunskapens möjligheter och gränser, kunskapens berättigande
- den vetenskapliga forskningens natur och metoder, vetenskaplig slutledning; begreppen fenomen, forskningsmaterial, modell och teori samt förhållandet mellan dem
- tolkning och kunskap inom natur- och humanvetenskaper samt formella vetenskaper: att veta och förutspå, förstå och tolka

MODERSMÅLSINRIKTAD FINSKA

Rekommenderad kursordning: kurserna 1-6 i nummerordning. Kurs 8 abiaåret eller på tvåan. Kurserna 7 och 9 innan man skriver.

FIM01 Vardagsliv, närmiljö och god hälsa [OBL]

- I kursen fördjupar vi hur man uttrycker sig nyanserat och korrekt i olika sammanhang, bl.a genom att hålla anföranden
- Vi lyfter speciellt fram skillnaden mellan det talade och det skrivna språket
- Vi går igenom skillnaderna i spontant talspråk, slang, dialekter och standardfinska
- I litteraturen läser vi noveller
- I grammatiken behandlas verbläran, objektet, subjektets och predikatets kongruens och unipersonella uttryck

FIM02 Natur och vetenskap [OBL]

- Vi behandlar texter, också skönlitterära, om natur, miljö, vetenskap och hållbar utveckling både muntligt och skriftligt
- Vi fördjupar ordförrådet inom temaområdet
- Alla håller en projektpresentation och utvärderar både sin egen och andras presentationer
- I grammatiken behandlas nomenböjningen

FIM03 Konsumtion och teknik [OBL]

- Vi bekantar oss med genrer som kombinerar bild, ljud, skrift och muntlig text
- Vi använder oss av texter som behandlar konsumtion, handel, teknik och informationsteknik
- Inom litteraturen koncentrerar vi oss på modern litteratur och diskuterar i ett lämpligt digitalt forum
- I grammatiken behandlas infinitiver och participer

FIM04 Samhälle och massmedia [OBL]

- Vi producerar texter inom temaområdet och fäster uppmärksamhet vid texternas disposition, styckeindelning, variation och sätt att skapa sammanhang
- Vi bekantar oss med medietexter om aktuella händelser och ser på texternas stil och uppbyggnad
- Inom litteraturen läsas bl.a. deckare som används som underlag för egna medietexter
- I grammatiken behandlas satsmotsvarigheter och interpunktion

FIM05 Utbildning och arbetslivet [OBL]

- Vi fördjupar färdigheterna i att producera olika texter som anknyter sig till temaområdet
- Vi förbereder oss för en arbetsintervju
- Vi jobbar med texter som behandlar utbildning, yrkes- och näringsliv
- Vi översätter olika typer av texter för att belysa skillnaderna mellan finska och svenska, också sammandrag övas
- I grammatiken behandlas attribut och adverbial, rektionsfrågor och finskans motsvarigheter till svenskans prepositionsattribut

FIM06 Finsk kultur och litteratur [OBL]

- Vi breddar kunskaperna i multilitteracitet, finsk kultur och litteratur
- Vi fördjupar kunskaperna om språkets estetiska funktion och kulturella betydelse
- Vi läser finsk skönlitteratur (speciellt klassiker) och analyserar det
- Vi sätter stor vikt vid att utveckla skrivprocessen genom att skriva olika typer av texter

FIM07 Kommunicera i skrift

- Vi koncentrerar oss på att fördjupa färdigheterna i att producera text
- Vi lär oss att läsa kritiskt och tolka olika typer av texter
- Vi analyserar och producerar både fakta och fiktiva texter och texter inom olika genrer såsom berättande, beskrivande, reflekterande, instruerande och ställningstagande texter
- Vi producerar all material digitalt

FIM08 Kommunicera i tal

- Under kursen fördjupar vi förmågan att tala och uppträda på finska i olika typer av situationer, både formella och informella
- Vi lär oss att uttrycka oss både enskilt och i grupp
- Vi lyfter fram aktuella samhällsfenomen och teman som hör till allmänbildningen
- Vi lär oss att argumentera

FIM09 Preppkurs inför studentprovet

- I den här kursen förbereder vi oss för studentprovet
- Vi repeterar den centrala grammatiken
- Vi övar på ALLA de delar som kan komma i studentprovet

FINSKA

Rekommenderad kursordning: kurserna 1-6 i nummerordning. Kurs 8 åbåret eller på tvåan. Kurserna 7 och 9 innan man skriver.

FINA01 Vardagsliv, närmiljö och god hälsa [OBL]

- Under kursen bekantar vi oss med aktiviteter och situationer i vardagslivet och närmiljön

- Vi lägger stor vikt vid att fördjupa de kommunikativa färdigheterna i olika vardagliga situationer
- I grammatiken repeteras och fördjupas finskans verblära och de grundläggande objektsreglerna

FINA02 Natur och vetenskap [OBL]

- Under kursen diskuterar vi och håller presentationer om teman som natur, miljö och vetenskap
- Självvärdering och kamratutvärdering lyfts fram
- Ordförrådet fördjupas med hjälp av sak- och skönlitterära texter
- I grammatiken repeteras och fördjupas nomenböjningen, samt det viktigaste om subjekt och unipersonella uttryck

FINA03 Konsumtion och teknik [OBL]

- Vi bekantar oss med och använder olika digitala verktyg
- Vi behandlar teman så som konsumtion, teknik och handel
- I grammatiken repeteras och fördjupas de olika infinitivformerna och de vanligaste participformerna

FINA04 Samhälle och massmedia [OBL]

- Vi gör sammanfattningar, presenterar och diskuterar olika typer av medietexter
- Vi lägger speciellt vikt vid hur medierna behandlar frågor inom politik, forskning och aktuella händelser
- I grammatiken behandlas finskans satskonstruktioner

FINA05 Utbildning och arbetslivet [OBL]

- Vi går igenom hur man tolkar och producerar texter om bl.a. utbildning och arbetslivet
- Utbildning, olika yrken och näringslivet behandlas ur olika synvinklar
- I grammatiken behandlas objektet och adverbialen

FINA06 Finsk kultur och litteratur [OBL]

- Under kursen öppnar vi begreppet multilitteracitet
- Vi bekantar oss med finsk kultur (bl.a. konstnärer och kompositörer) och litteratur (bl.a. författare och kända verk)

- Alla läser åtminstone ett finskt skönlitterärt verk och presenterar det
- I skriftliga uppgifter poängteras skillnader mellan olika genrer
- I grammatiken behandlas olika attribut

FINA07 Kommunicera i skrift

- Vi tolkar och producerar olika typer av texter
- Vi analyserar och producerar både fakta och fiktiva texter
- Vi lyfter fram de olika genrerna i texterna så som berättande, beskrivande, reflekterande, instruerande och argumenterande texter
- Vi fördjupar också förmågan att återge och översätta texter
- Digitala verktyg används genomgående

FINA08 Kommunicera i tal

- Vi lär oss att uppträda på finska i olika formella och informella situationer
- Du ska lära dig att uttrycka dig fritt, göra frågeställningar, referera, diskutera, intervjua, beskriva, argumentera och hålla anföranden
- De digitala verktygen utnyttjas i presentationerna

FINA09 Preppkurs inför studentprovet

- I den här kursen förbereder vi oss för studentprovet
- Vi repeterar den centrala grammatiken
- Vi övar på ALLA de delar som kan komma i studentprovet

FYSIK

Rekommenderad kursordning: i nummerordning.

FY01 Fysiken som naturvetenskap [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- fysikens betydelse i nutiden, i fortsatta studier och i arbetslivet
- stifta bekantskap med grundformerna för växelverkan, universums strukturer och uppkomst samt materiens uppbyggnad
- kraft som orsak till att en rörelse förändras samt kinetiska fenomen
- betydelsen av experiment och modeller då fysikalisk kunskap byggs upp

- insamling och grafisk presentation av resultat samt bedömning av deras tillförlitlighet

FY02 Värme

CENTRALT INNEHÅLL

- fysikens betydelse för energiproduktionslösningar och en hållbar utveckling
- värme och temperatur
- gasers tillståndsförändringar och värmeutvidgning och tryck
- uppvärmning och avkylning av kroppar, förändringar i aggregationstillstånd och värmeenergi
- mekaniskt arbete, effekt och verkningsgrad
- energins bevarande i värmelära och värmens riktning
- framtagning av idéer och planering i experimentellt arbete eller i problemlösning

FY03 Elektricitet

CENTRALT INNEHÅLL

- fysikens och teknologins betydelse i det dagliga livet och i samhället
- elektrisk ström och spänning samt resistans och Ohms lag
- enkla likströmskretsar och Kirchhoffs lagar
- elektrisk effekt och Joules lag
- kondensatorn, dioden och lysdioden som komponenter
- elektrostatisk växelverkan, Coulombs lag, elektriska fält
- elsäkerhet, att göra kopplingar och undersöka strömkretsar

FY04 Kraft och rörelse

CENTRALT INNEHÅLL

- fysikens betydelse för individens och samhällets säkerhet
- växelverkan som orsak till att en rörelse förändras, likformig och likformigt accelererad rätlinjig rörelse
- Newtons lagar, kraftdiagram och krafters sammanlagda verkan
- distanskrafter och kontaktkrafter: tyngd, friktion och lyftkraft samt mediets motstånd kvalitativt
- rörelseekvationen
- moment och jämvikt vid rotation i enkla fall

- lagen om rörelsemängdens bevarande, impulsprincipen och endimensionella kollisioner
- kinetisk och potentiell energi samt lagen om den mekaniska energins bevarande
- användning och uppgörande av modeller samt deras begränsningar och brister

FY05 Periodisk rörelse och vågor

CENTRALT INNEHÅLL

- fysikens betydelse inom medicin och musik
- likformig cirkelrörelse
- gravitationsväxelverkan
- harmonisk kraft och svängningsrörelse
- vågrörelsens uppkomst och utbredning
- vågrörelsens reflektion, brytning, diffraktion och interferens samt stående vågor
- ljudet som vågrörelsefenomen
- förhållandet mellan modeller och simuleringar och verkligheten

FY06 Elektromagnetism

CENTRALT INNEHÅLL

- fysikens betydelse i energitekniken och kommunikationstekniken
- magnetism, magnetisk växelverkan och magnetfält
- en laddad partikels rörelse i el- och magnetfält
- elektromagnetisk induktion, magnetfält, induktionslagen och Lenz lag
- generatorm, transformatorn, uppkomsten av växelström och överföring av energi med hjälp av elektrisk ström
- spektrum för elektromagnetisk strålning, ljusets reflektion, brytning, interferens och diffraktion
- strukturerad redogörelse för en undersökning eller en problemlösningsprocess

FY07 Materie och strålning

CENTRALT INNEHÅLL

- perspektiv på fysikens och kosmologins utveckling
- energins kvantifiering
- den elektromagnetiska strålningens kvantifiering och fotoner
- våg-partikeldualitet
- atomkärnans uppbyggnad

- kärnreaktioner, kärnenergi, kärnans bindningsenergi och ekvivalensen mellan massa och energi
- radioaktivitet och sönderfallslagen
- strålsäkerhet och nyttoanvändning av strålning
- inhämtning, presentation och bedömning av information

FY08 Repetition

Repetitionskursen i fysik är avsedd för studerande som förbereder sig för studentskrivningarna och som planerar fortsatta studier inom området.

GEOGRAFI

Rekommenderad kursordning: i nummerordning.

GE01 En värld i förändring [OBL]

Kursens centrala mål är att granska vår föränderliga värld och dess regionala problem
Plock från innehållet

- hur geografin studerar miljön och världen
- geografisk forskningsfärdighet och geomediala
- aktuella nyheter om olika regionala risker, positiv utveckling och innovationer
- fördjupning om jordens kartbild och ortnamn
- klimatförändringen och andra globala miljörisker
- förnuftig resursanvändning samt kretslopps- och bioekonomi

GE02 Den blå planeten

Kursens centrala mål är att behandla de naturgeografiska fenomenen och fördjupa de studerandes kunskaper om atmosfärens, hydrosfärens struktur och processer
Plock från innehållet

- atmosfärens struktur
- havsvattnets rörelser
- väder och väderprognoser
- klimat- och vegetationszoner
- endogena och exogena processer på jorden
- tolkning av naturlandskap med hjälp av kartor och bilder

GE03 En gemensam värld

Kursens centrala mål är att kunna använda centrala humangeografiska begreppen samt inhämta, analysera, tolka, bedöma och presentera humangeografisk information
Plock från innehållet

- befolkningstillväxt, bosättning, flyttningsrörelser, urbanisering
- hållbart jord- och skogsbruk och en hållbar fiskenaering
- råvaror, energikällor och industrins lokalisering
- trafiken, turismen, den globala ekonomin
- markanvändning, centralorter och periferier

GE04 Geomedia – undersök, delta och påverka

Kursens centrala mål är att kunna formulera geografiska frågeställningar och använda geomedia för att lösa geografiska problem
Plock från innehållet

- grunderna i kartografi och användning av geodata
- planering och utveckling av områdena inom hållbara utvecklings principer
- geografisk undersökning genom en småskalig geografisk studie av en region med hjälp av geomedia

GE05 Repetitionskurs

Under kursen fördjupas och repeteras kunskaperna om de centrala delområdena inom geografi. Kursen ger fördjupade kunskaper inför studentexamensprov och inträdesprov för fortsatta studier. Under kursen repeterar man det centrala innehållet i kurserna 1–4 i geografi och övar sig att svara på olika typer av studentprovsuppgifter.

GYMNASTIK

Rekommenderad kursordning: en obligatorisk kurs per år. Kurs 4 riktar till åk II (förberedelse för De Gamlas Dags dans).

GY01 Motion ger energi [OBL]

Målet är att den studerande förstår att fysisk aktivitet och funktionsförmåga är en grundläggande förutsättning för hälsa och välbefinnande. Den studerande ska utveckla sina fysiska färdigheter och sin kroppsliga uttrycksförmåga och få kunskaper och erfarenheter av mångsidig träning av fysiska

egenskaper. Den studerande ska få erfarenheter av att utöva idrott gemensamt enligt principen om rent spel. Uppfattningen om den egna fysiska kapaciteten stärks när den studerande lär sig nytt och upplever glädje och avkoppling i gymnastiken.

Centralt innehåll i kursen är tillämpning av grundläggande fysiska färdigheter och träning av fysiska egenskaper i olika gymnastikövningar, gymnastikformer och idrottsgrenar genom att mångsidigt utnyttja möjligheterna i studiemiljön.

GY02 En aktiv livsstil [OBL]

Målet är att undervisa och uppmuntra den studerande att tillägna sig en motions- och hälsoinriktad livsstil och få tillräcklig fysisk aktivitet varje dag. Den studerande ska vägledas att förstå att fysisk aktivitet som stödjer funktionsförmågan, hälsan och välbefinnandet förutom idrottsintressen också består av vardagsval och undvikande av långvarigt sittande. Centralt innehåll i kursen:

- utvärdering av fysiska egenskaper
- motion som belastar andnings- och cirkulationsorgan
- muskelträning och kroppsvård.

De studerande ska vägledas att iaktta sina vanor och val i vardagen ur ett perspektiv av fysisk aktivitet och hälsa. De ska få handledning och respons som uppmuntrar till en motions- och hälsoinriktad livsstil och en aktiv vardag.

GY03 Motion och hälsa

Kursen ska särskilt fördjupa kunskaper och färdigheter som anknyter till den fysiska funktionsförmågan. Kursens syfte är att främja regelbunden motion samt att iaktta och utveckla sina fysiska egenskaper.

- Läraren ska leda planeringen och genomförandet av ett motionsprogram. Motionsprogrammet ska i mån av möjlighet genomföras med hjälp av sportteknologi.

GY04 Att motionera tillsammans

Kursen ska särskilt fördjupa kunskaper och färdigheter som anknyter till den sociala funktionsförmågan. Syftet med kursen är att främja de studerandes sociala gemenskap. Arbetssätten ska präglas av de studerandes delaktighet, aktivitet och samverkan.

- Kursinnehållet kan bestå av någon gemensam aktivitet, till exempel *de gamlas dans* eller någon annan projekthelhet.

GY05 Motion och välbefinnande

Kursen ska särskilt fördjupa kunskaper och färdigheter som anknyter till den psykiska funktionsförmågan. Syftet med kursen är att hjälpa de studerande att orka och att öka sin studieförmåga genom avslappnande och stimulerande upplevelser av motion och idrott. Mångsidiga gymnastikövningar ger möjlighet till delaktighet, känsla av fysisk kapacitet och erfarenheter av att uttrycka sig med kroppen.

GY06 Vandring och friluftsliv

Mål med kursen: Att studeranden skall känna sig bekväm att själv lägga upp en flerdagarstur på led. Studeranden skall på egen hand klara de vanliga momenten under vandring.

På den här kursen lägger vi upp och genomför en flerdagars vandringstur. Studeranden lär sig praktiskt alla moment med planering, packning av ryggsäck, slå läger, laga mat på kök, öppen eld om det inte råder eldningsförbud, navigering på led med karta, kompass och GPS

HISTORIA

Rekommenderad kursordning: kurs 1 före övriga kurser. I övrigt fristående kurser som kan väljas fritt.

HI01 Människan i en föränderlig omvärld [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

Historia som vetenskap

- historieforskning, forskningsmetoder och användning av källor

Från fångstkultur till högkulturer och handelsstater

- jordbruket, arbetsfördelningen och kulturens uppkomst
- kulturerna i de stora floddalarna
- Medelhavets ekonomiska sfär och samhällena under antiken

Medeltidens ekonomi och samhälle

- feodalsamhället
- befolkningen, handeln och städerna under medeltiden

Uppkomsten av en världsekonomi

- Upptäcktsfärdernas förutsättningar och deras påverkan på samhällena
- kolonialismen och de första stegen mot en global ekonomi

Förutsättningarna för industrialiseringen samt de ekonomiska och samhälleliga följderna av den

- utvecklingen av modern vetenskap och teknik, ökad produktivitet och högre levnadsstandard
- förändringar i könsrollerna och arbetsfördelningen mellan könen
- flyttningsrörelser och miljökonsekvenser

Utvecklingen av det moderna

konsumtions-samhället och gränserna för ekonomisk tillväxt

- ökat välbefinnande och uppkomsten av servicesamhället
- demografisk transition och de samhälleliga förutsättningarna för och effekterna av den
- 2000-talets nätverkssamhälle

HI02 Internationella relationer [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

Grunderna i internationell politik

- bruket av historia som politiskt verktyg

Nationalstaternas blomstringstid och världskrigen

- imperialismens, nationalismens och andra ideologiers inflytande på internationell politik och samhällen
- följderna av första världskriget
- demokratiska och totalitära stater i internationell politik
- människorättsfrågor, förintelsen och andra folkmord
- andra världskriget och dess följder

En delad värld

- den ideologiska, ekonomiska och militära kampen mellan supermakterna under kalla kriget
- avkoloniseringen och dess följder
- kalla krigets slut och följder

En värld av ömsesidigt beroende

- Mellanöstern och andra konfliktområden
- nya maktkoncentrationer i världen och växelverkan mellan dem
- FN och övriga internationella fredsorganisationer

HI03 Det självständiga Finlands historia [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

Hur Finland blev Finland

- arvet från den svenska tiden och autonomins betydelse samt 1860-talets brytningstid
- kulturella och samhälleliga förändringar vid övergången från 1800- till 1900-talet

Finlands väg till självständighet och de första åren av självständighet

- självständigheten i en internationell kontext
- inbördeskrigets orsaker och följder samt återuppbyggnadstiden

Finland i internationella konflikter

- säkerhetspolitiska alternativ före andra världskriget
- Finland i andra världskriget
- Finlands inrikespolitik och ställning i den internationella politiken under och efter kalla kriget

Utvecklingen mot dagens Finland

- samhälleliga och ekonomiska strukturomvandlingar, välfärdsstaten
- kultur, vetenskap och kunskap
- det kulturellt mångskiftande och internationella Finland

HI04 En europeisk världsbild växer fram

CENTRALT INNEHÅLL

Antikens kulturkrets

- kulturer och levnadssätt
- vetenskapens första steg och demokratis uppkomst

Den medeltida kulturen

- den medeltida världsbilden
- interaktion mellan religion, kultur och kulturkretsar

Den nya tidens genombrott

- renässansen och kunskapsrevolutionen
- reformationens betydelse
- kulturen under enväldets tid

Upplysningens tidevarv

- uppkomsten av en naturvetenskaplig världsbild
- upplysningens ideologiska grund och inflytande
- uppkomsten av mänskliga rättigheter och jämlikhetstänkande

Ideologiernas och industrialiseringens tid

- centrala idéer och konstströmningar
- vetenskapen utmanar religionen
- samhällsförändringar under borgerskapets århundrade

Den mångfasetterade nutiden

- massrörelsernas tid och den kommersialiserade populärkulturens uppkomst
- kulturell globalisering
- könsrollernas förändring
- vetenskapens utveckling och mediernas ökade betydelse

HI05 Sveriges östra rikshalva blir Finland

CENTRALT INNEHÅLL

Finlands område före korstågen

- forskningsmetoder och uppfattningar om folkgruppers ursprung i Finland
- det finländska stamsamhället under järnåldern

Medeltiden

- den statliga utvecklingen i Östersjöområdet
- fördelningen mellan religiös och världslig makt
- samhälle, näringar, levnadssätt och kultur

Nya tiden

- reformationen och en starkare regeringsmakt
- hur Finland påverkades av Sveriges stormaktssträvanden

- stånds- och jordbrukssamhället
- den växande ekonomin

En del av Sverige blir en del av Ryssland

- Finlands förändrade ställning och samhällsreformer i slutet av den svenska tiden
- Finlands införlivande med Ryssland och autonomins uppkomst
- det nationella uppvaknandet, bildning, vetenskap och konst

HI06 Globala kulturmöten

CENTRALT INNEHÅLL

Grunder och begrepp inom kulturforskning

Under kursen väljer man att granska ett eller flera av följande kulturområden:

- Amerikas ursprungskulturer
- Australiens och Oceaniens ursprungskulturer
- Asiens kulturer
- Afrikas kulturer
- arktiska kulturer
- Latinamerikas kulturer
- Mellanösterns kulturer.

HI07 Repetitionskurs

Syftet med kursen är att stärka och tydliggöra helhetsbilden av centrala fenomen och händelser i mänsklighetens historia. Kursen är avsedd i synnerhet för studerande som förbereder sig för studentexamensprovet i historia och kursen ger färdigheter för fortsatta studier i historia och andra samhällsvetenskapliga ämnen. Under kursen repeteras huvuddragen i världshistorien från mänsklighetens begynnelse till nutid. Huvudtyngdpunkten ligger dock på händelserna i Europa. Fenomen och händelser i historien behandlas utgående från den tidsperiod som iakttas ur ett ekonomiskt, politiskt, socialt, kulturellt och ideologiskt perspektiv.

HÄLSOKUNSKAP

Rekommenderad kursordning: i nummerordning.

HÄ01 Hälsans byggstenar [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- den fysiska, psykiska och sociala funktions-, studie- och arbetsförmågan: hälsofrämjande motion och föda, viktkontroll, sömn och vila, sexuell hälsa, elevhälsa

- omsorg om den egna hälsan och övriga färdigheter i egenvård, livräddande första hjälp
- olika former av beroende, tobak, alkohol och droger, spel- och nätberoende
- folksjukdomar och vanliga smittsamma sjukdomar
- centrala biologiska, psykologiska och kulturella fenomen, teorier och modeller som belyser hälsa, hälsovanor och -problem

HÄ02 Människan, miljön och hälsan

CENTRALT INNEHÅLL

- hur arvet, naturmiljöer, den byggda miljön, den psykosociala miljön och olika grupper påverkar hälsan
- hälsa och liv, döden som en del av livet
- mänskliga relationer och socialt stöd
- sexualitet och sexuella rättigheter, sexuell och reproduktiv hälsa
- faktorer som skyddar respektive belastar den mentala hälsan
- olika kriser och krishantering
- arbetshälsa och ergonomi
- trygghet och förebyggande av våld
- betydelsen av medie- och kulturmiljöer samt hälsokommunikation och kritisk tolkning av dem

HÄ03 Hälsa och forskning

CENTRALT INNEHÅLL

- hur samhällsförhållandena, hälso- och den övriga samhällspolitiken, den vetenskapliga forskningen, uppfattningen om hälsa samt tekniken utvecklats och förändrats och vilket samband de har med befolkningens hälsa
- hur hälso- och socialtjänsterna utvecklats, förändrats och vilket samband de har med befolkningens hälsa, centrala aktörer inom hälso- och socialvård
- hälsoskillnader och faktorer som påverkar dem i Finland och i världen, minskning av hälsoskillnader
- undersökning av hälsa och hälsobeteende
- centrala etiska och rättsliga frågor i anslutning till hälsa och sjukdom, patientens rättigheter
- globala hälsofrågor och hur de går att påverka

HÄ04 Repetitionskurs

De studerande förbereder sig inför studentexamen i hälsokunskap genom att öva ämnesöverskridande tänkande. Under kursen iakttas även aktuella fenomen inom hälsa.

KEMI

Rekommenderad kursordning: i nummerordning, men kurs 4 kan tas åk 2 eller åk 3 (i åk 3 efter kurs 5). Kurs 4 bör tas åk 2 om man skriver kemi på hösten åk 3.

KE01 Kemi överallt [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- kemins betydelse i nutiden, i fortsatta studier och i arbetslivet
- atomens uppbyggnad och grundämnenas periodiska system i huvuddrag
- egenskaper hos grundämnena och kemiska föreningar
- beskrivning av ämnens egenskaper utgående från ämnets struktur, kemiska bindningar och polaritet
- frågor som utgångspunkt för informationssökning
- säkert arbete, metoder för att separera ämnen från varandra, att undersöka och observera ämnens egenskaper och dra slutsatser om dem

KE02 Människans kemi och kemin i livsmiljön

CENTRALT INNEHÅLL

- kemins betydelse för hälsa och välmående
- strukturmodeller för organiska föreningar, såsom kolväten och syre- och kväveföreningar, och beskrivning av föreningarna med hjälp av olika modeller
- rymdstruktur och isomeri
- förklaring av egenskaper hos organiska föreningar utgående från strukturen
- substansmängd och haltmått
- användning av redskap och reagens samt framställning av lösningar
- metoder för analys av ett ämnes struktur, såsom spektroskopi

KE03 Reaktioner och energi

CENTRALT INNEHÅLL

- kemins betydelse för energilösningar och miljön
- symbolisk framställning och balansering av kemiska reaktioner
- oorganiska och organiska kemiska reaktioner och deras tillämpningar
- materiens oförstörbarhet i kemiska reaktioner och enkel tillämpning av detta i beräkningar
- energins oförstörbarhet i kemiska reaktioner, bindningsenergi och Hess lag

- gasernas egenskaper och idealgaslagen
- experimentell undersökning av reaktioner, titrering som analysmetod, behandling, tolkning och presentation av undersökningsresultat

KE04 Material och teknologi

CENTRALT INNEHÅLL

- kemins betydelse inom teknologi och samhälle
- egenskaper hos metaller och polymerer, deras användning och livscykel
- uppbyggnaden av atomens valensskal, och grundämnenas periodiska system som förklaring på periodiska egenskaper hos grundämnen
- oxidationstal och redoxreaktioner
- centrala principer i elektrokemin: metallernas elektrokemiska spänningsserie, normalpotential, elektrokemisk cell och elektrolys
- stökiometriska tillämpningar
- framtagning av idéer och planering i experimentellt arbete eller i problemlösning
- samarbetets betydelse i produktion av kemisk kunskap.
- lokalt tillägg: industribesök

KE05 Reaktioner och jämvikt

CENTRALT INNEHÅLL

- kemins betydelse i bygget av en hållbar framtid
- kemisk reaktionshastighet och de faktorer som inverkar på reaktionshastigheten
- homogen och heterogen jämvikt och påverkan på jämviktstillståndet
- syra-basjämvikt, starka och svaga protolyter och buffertlösningar
- grafisk framställning av jämviktstillstånd
- matematisk behandling av homogen jämvikt och syra-basjämvikt
- bedömning av undersökningsresultat och undersökningsprocesser
- lokalt tillägg: industribesök

KE06 Repetitionskurs

Under kursen repeterar man det centrala innehållet i kemi och de studerande övar sig att lösa olika typer av studentprovsuppgifter. Målet är att stärka de studerandes beräkningsmässiga kompetens och fördjupa tidigare kunskaper.

KE07 Laborationskurs

- Kvantitativa och kvalitativa analyser (t.ex. livsmedelsanalyser, undersökning av metaller), samt organisk syntes (t.ex. framställning av acetylsalicylsyra (aspirin)).

BILDKONST

Rekommenderad kursordning: kurs 1 väljs först. Därefter fritt val.

KO01 Bilder och kulturer [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- olika syner på konst och annan visuell kultur, att använda olika uttrycksätt som är typiska för konsten
- konsten som tolk för kulturen, uttryck för kulturell mångfald
- begrepp, bildtyper och bildsamlingar inom bildkonsten
- det egna konstnärliga uttrycket som identitetsbyggare: att rita och måla, att arbeta tredimensionellt, att använda digitala bilder
- olika medel för att bygga upp en bild: komposition, färger, rörelse, rum och tid
- bildtolkning och bildanalys visuellt och verbalt

KO02 Formgivna och byggda miljöer [OBL alt MU2]

CENTRALT INNEHÅLL

- bildkulturer i omgivningen som identitetsbyggare och förnyare av kulturarvet
- rummet som begrepp: att erfara rummet som en psykisk, fysisk och social plats
- miljö och jordkonst, hållbar utveckling
- design
- den byggda miljön, grundbegreppen inom arkitektur och formgivning: skala, rörelse, rum, proportionssystem, struktur, färg, form och material
- aktuella fenomen i naturen, inom arkitektur och design

KO03 Medier och delaktighet

CENTRALT INNEHÅLL

- mediekulturer som identitetsbyggare och förnyare av kulturarvet, terminologi
- visuell kommunikation samt olika metoder för bildredigering i teori och praktik

- att undersöka mediakulturen och kritiskt analysera idéinnehållet i mediala bilder, bildspråket
- fotografiets roll i medierna
- fotoexkursioner samt mediepresentationer
- aktuella mediefenomen och -frågor

KO04 Konstens olika världar

CENTRALT INNEHÅLL

- konstens världar som identitetsbyggare
- tolkning och analys av konst i bild och ord, olika bildtolkningsmetoder
- bildkonst producerad under olika tider, i olika miljöer och kulturer
- den egna konstnärliga processen, olika material, tekniker och egna uttrycksätt
- bildparafra
- aktuella konstfenomen och -frågor

TV02 Samtidskonst

CENTRALT INNEHÅLL

- samtidskonstens väsen: fenomen och olika konstuppfattningar bakom samtidskonst
- samtidskonst och växelverkan mellan kulturerna, visuella subkulturer
- fördjupning av elevens personliga förhållande till bildkonst och annan visuell kultur på ett sätt som är karakteristiskt för samtidskonst
- tvärkonstnärliga projekt i och utanför skolan
- modeller, reliefer, miniatyrer och experiment med olika material

KORTA SPRÅK (B3- och B2-lärokurs, FRB, RYB, SPB, TYB)

Rekommenderad kursordning: i nummerordning.

01 Vi bekantar oss med varandra och det nya språket

Under kursen får den studerande en bild av målspråkets ställning i världen och i förhållande till de språk hen behärskar eller har studerat tidigare. Den studerande övar sig att kommunicera i vardagliga situationer och att använda lämpliga kommunikationsstrategier samt lär sig de viktigaste artighetsfraserna.

02 På resa i världen

Under kursen övar sig den studerande att klara sig i olika sociala situationer som anknyter till

resande och utträttande av vardagliga ärenden. Den studerande utvecklar användningen av kompensationsstrategier och andra kommunikationsstrategier.

03 Viktiga frågor i livet och vardagen

Under kursen reflekterar den studerande över målspråkets betydelse i hans eget liv, nu och i framtiden. Den studerandes kunskaper i målspråket kartläggs. Den studerande analyserar och utvärderar sina färdigheter för språkstudier, ställer upp mål för sitt språklärande och hittar sätt att utveckla sina kunskaper individuellt och i grupp. De kommunikativa färdigheterna utvecklas med hjälp av olika medier. Under kursen behandlas teman och situationer som anknyter till de studerandes dagliga liv, mänskliga relationer och nätverk, intressen, fritid och hobbyer.

04 Liv och levnadssätt

Under kursen fästs uppmärksamhet vid olika sociala koder och deras eventuella skillnader i kommunikation. Skriftlig kommunikation övas i någon mån. Kursens teman är interkulturell kommunikation och kulturmöten i Finland och utomlands.

05 Välbefinnande och omsorg

Under kursen lär sig den studerande att med hjälp av olika medier diskutera och lyssna på andra i olika kommunikationssituationer. Hen utvecklar sin förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskutera betydelser i frågor som gäller vardagslivet. Den studerande bekantar sig med olika texter om välbefinnande, mänskliga relationer och livsskeden samt övar sig att diskutera frågor i anknytning till dem. Den studerande reflekterar också över vilka förändringar teknologin och digitaliseringen har inneburit för kommunikation och välbefinnande.

06 Kultur och medier

Kursen stärker den studerandes multilitteracitet. Den studerande lär känna aktuella och ur de studerandes synvinkel intressanta kulturella fenomen och medier inom målspråkets språkområde eller -områden.

07 Studier, arbete och framtid

Under kursen fästs vikt vid att kommunikationen är kulturellt lämplig. Kursens teman är skola,

fortsatta studier och arbetsliv samt de studerandes framtidsplaner.

08 Vår gemensamma jord

Under kursen fortsätter man att öva sig i interaktion och repeterar språkkunskapen utgående från de studerandes behov. Den studerande bekantar sig med möjligheterna att delta i internationellt samarbete. Kursens teman ska anknyta till naturen, olika boendemiljöer och hållbar livsstil.

09 Internationell verksamhet

Under kursen använder den studerande sin språkkunskap och stärker förståelsen för olika kulturer genom att lära känna eller delta i internationellt samarbete, volontärbete eller arbetslivet, vid behov med hjälp av fjärruppkoppling. De språkliga målen bestäms på basis av kursinnehållet. De studerande rapporterar om eventuellt deltagande i internationell verksamhet på gemensamt överenskommet sätt.

10 Muntlig och skriftlig kommunikation

Kursen stärker den studerandes förmåga att producera text som behövs i olika kommunikationssituationer. Den studerande övar sig att producera och tolka olika textgenrer. Teman som behandlats tidigare repeteras eller kompletteras enligt de studerandes behov.

MATEMATIK

MAY01 Tal och talföljder [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- reella tal, grundläggande räkneregler, procenträkning
- funktioner, ritning och tolkning av grafer
- talföljder
- rekursiv talföljd
- aritmetisk talföljd och summa
- logaritm och potens och sambandet mellan dem
- lösning av ekvationer i formen $a^x = b$, $x \in \mathbb{N}$
- geometrisk talföljd och summa

MATEMATIK LÅNG LÄROKURS

Rekommenderad kursordning: i nummerordning.

MAA02 Polynomfunktioner och

polnomekvationer [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- multiplikation av polynom samt binomialformler för uttryck i formen $(a + b)^n$, $n \leq 3$, $n \in \mathbb{N}$
- andragradsekvationer och rotformeln samt undersökning av rötternas antal
- faktorisering av polynom av andra graden
- polynomfunktioner
- polnomekvationer
- lösning av polynomolikheter

MAA03 Geometri [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- likformighet hos figurer och kroppar
- sinussatsen och cosinussatsen
- geometrin för cirkeln och dess delar samt räta linjer i anknytning till cirkeln
- beräkning av längder, vinklar, areor och volymer i anknytning till figurer och kroppar

MAA04 Vektorer [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- vektorernas grundläggande egenskaper
- addition och subtraktion av vektorer samt multiplikation av en vektor med en skalär
- skalärprodukten av vektorer i ett koordinatsystem
- lösning av ekvationssystem
- räta linjer och plan i rymden

MAA05 Analytisk geometri [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- ekvationen för en punktmängd
- ekvationer för räta linjer, cirklar och parabler
- lösning av ekvationer och olikheter som innehåller absolutbelopp
- avståndet från en punkt till en linje

MAA06 Derivatans [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- rationella ekvationer och olikheter
- gränsvärden, kontinuitet och derivator
- derivering av polynomfunktioner och av produkter och kvoter av funktioner

- undersökning av förloppet hos en polynomfunktion och bestämning av dess extremvärden

MAA07 Trigonometriska funktioner [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- riktad vinkel och radianer
- trigonometriska funktioner och deras symmetriska och periodiska egenskaper
- lösning av trigonometriska ekvationer
- derivatan av en sammansatta funktion
- derivatan av trigonometriska funktioner

MAA08 Rot- och logaritmfunktioner [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- räkneregler för potenser
- rotfunktioner och rotekvationer
- exponentialfunktioner och exponentialekvationer
- logaritmfunktioner och logaritmekvationer
- derivatan av rot-, exponential- och logaritmfunktioner

MAA09 Integralkalkyl [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- primitiv funktion
- primitiva funktioner till elementära funktioner
- integraler
- beräkning av areor och volymer

MAA10 Sannolikhet och statistik [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- diskret och kontinuerlig statistisk fördelning
- karakteristikor för en fördelning
- klassisk och statistisk sannolikhet
- kombinatorik
- sannolikhetslärans räkneregler
- diskret och kontinuerlig sannolikhetsfördelning
- väntevärde för en diskret fördelning
- normalfördelning

MAA11 Talteori och bevis

CENTRALT INNEHÅLL

- konnektiv och sanningsvärden
- geometriska bevis
- direkta bevis, kontrapositionsbevis och motsägelsebevis
- induktionsbevis
- hela tals delbarhet och delningsekvationer
- Euklides algoritim
- primtalen och Eratosthenes såll
- aritmetikens grundsats
- kongruens hos hela tal

MAA12 Algoritmer i matematiken

CENTRALT INNEHÅLL

- iteration och Newton-Raphsons metod
- divisionsalgoritmen för polynom
- delningsekvationen för polynom
- Newton-Cotes formler: rektangelregeln, trapetsregeln och Simpsons regel

MAA13 Fortsättningskurs i differential- och integralkalkyl

CENTRALT INNEHÅLL

- undersökning av kontinuitet och deriverbarhet för en funktion
- allmänna egenskaper hos kontinuerliga och deriverbara funktioner
- invers funktion
- funktioner av två variabler och partiella derivator
- gränsvärden av funktioner och talföljder när variabelns eller indexets värde går mot oändligheten
- generaliserade integraler
- gränsvärden för en talföljd samt serier och deras summa

MAA14 Matematik-repetitionskurs

Repetition och fördjupning av de obligatoriska kurserna. Övning inför studentskrivningarna.

MATEMATIK KORT LÄROKURS

Rekommenderad kursordning: i nummerordning, men MAB5 kan tas åk 2 eller åk 3.

MAB10 Repetition av grundskolans ma

MAB02 Uttryck och ekvationer [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- linjära samband och proportionalitet mellan storheter
- formulering av problem med hjälp av ekvationer
- grafisk och algebraisk lösning av ekvationer och system med två ekvationer
- tolkning och bedömning av lösningar
- polynomfunktioner av andra graden och lösning av andragradsekvationer

MAB03 Geometri [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- figurers likformighet
- trigonometri i den rätvinkliga triangeln
- Pythagoras sats och den omvända satsen till Pythagoras sats
- bestämning av area och volym för figurer och kroppar
- användning av geometriska metoder i koordinatsystemet

MAB04 Matematiska modeller [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- tillämpning av linjära och exponentiella modeller
- lösning av potensekvationer
- lösning av exponentialekvationer med hjälp av logaritmer
- talföljder som matematiska modeller

MAB05 Statistik och sannolikhet [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- bestämning av karakteristika för diskreta statistiska fördelningar
- begreppen regression och korrelation
- observation och avvikande observation
- prognostisering
- kombinatorik
- sannolikhetsbegreppet
- räkneregler för sannolikheter och modeller som åskådliggör dem

MAB06 Ekonomisk matematik [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- index-, kostnads-, transaktions-, kredit- och skattekalculer samt andra beräkningar
- matematiska modeller i ekonomiska sammanhang med hjälp av talföljder och summor

MAB07 Matematisk analys

CENTRALT INNEHÅLL

- grafiska och numeriska metoder
- derivatan av en polynomfunktion
- undersökning av tecken och förlopp för polynomfunktioner
- bestämning av största och minsta värde av en polynomfunktion i ett slutet intervall

MAB08 Statistik och sannolikhet II

CENTRALT INNEHÅLL

- begreppen normalfördelning och normering av en normalfördelning
- upprepat försök
- binomialfördelningen
- begreppet konfidensintervall

MAB09 Repetitionskurs

Repetition och fördjupning av de obligatoriska kurserna

MODERSMÅL OCH LITTERATUR

Rekommenderad kursordning: kurs 1 tas som första kurs. Därefter är ordningsföljden inte så viktig. Kurs 6 tas just innan skrivningarna.

MO01 En värld av texter [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- analys av de studerandes individuella kommunikationsprofiler och utveckling som talare, lyssnare, läsare och skribenter
- textbegreppet i vid bemärkelse: multilitteracitet
- olika textgenrer och deras funktion: berättande, beskrivande, instruerande, ställningstagande och reflekterande texter och kombinationer av dessa
- texters multimodalitet, speciellt medietexter och mediebilder
- texters flerstämmighet
- analys av prosatexter: både fiktion och fakta, med fokus på romaner och noveller
- informationssökning, webbläsning, källhänvisningar och källkritik
- materialbaserat skrivande, kommentarer till och referat av texter och att skriva tillsammans
- metakognitiva färdigheter och lässtrategier
- gruppkommunikation och dynamiken vid målinriktad gruppdiskussion.

MO02 Språk, kultur och identitet [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- språkets, litteraturens och kulturens identitetsskapande roll
- analys av text-, sats- och ordstrukturer och andra meningsskapande element i texter, till exempel språkliga metaforer
- de nordiska språkens gemensamma ursprung, skillnader och likheter mellan de nordiska språken och formandet av det svenska språket
- det svenska språkets kulturbärande roll i Finland och betydelsen av svenskt standardspråk
- språkliga varieteter såsom dialekter och slang samt flerspråkighet, kulturell mångfald, revitalisering av språk och språklig mångfald
- litteratur, både skönlitteratur och faktatexter, som anknuter till kursens teman och med fokus på finlandssvensk litteratur
- skrivandet som process: från idé till planering, avgränsning av ämnet, val av synvinkel, respons av och till andra, bearbetning av språk och stil, rubricering och finslipning
- informativa inlägg i en diskussion eller en debatt och att ge och ta emot respons.

MO03 Att analysera och tolka litteratur [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- att fördjupa sin kunskap om de litterära genrerna och hur deras profiler förändras och vidgas över tid och rum
- att behandla bildspråk, mångtydighet och andra textuella medel i skönlitteraturen och i de studerandes egna texter
- att läsa, analysera och tolka epik, drama och lyrik, med fokus på diktanalys
- att läsa och tolka multimodala uttrycksformer, till exempel i bildkonstverk, film och teater
- att producera egna texter utgående från skönlitterära texter
- att föra målinriktade litterära samtal samt analysera och bedöma gruppdiskussioner

MO04 Text och påverkan [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- ställningstagande och argumenterande texter och retoriska stilmedel

- verbala och visuella medel som används för att påverka mottagaren, t.ex. reklamtexter och underhållning
- ideologiskt färgade texter och skillnaden mellan åsikter och vetenskapligt baserad information
- synvinklar och uttrycksätt inom olika vetenskapsområden samt informationssökning
- yttrandefrihet, censur, källkritik, mediekritik, upphovsrätt och plagiat
- språk, stil och innehåll som påverkningsmedel inom litteraturen
- övning i att debattera, argumentera och ta ställning, både i tal och skrift

MO05 Text och kontext [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- läsning och tolkning av texter från olika tider, platser och kulturer och som uttryck för olika människosyner, världsbilder, värdegrunder och idévärldar både i ett historiskt och i ett nutidsperspektiv
- olika stilistiska och språkliga komponenter och hur de inverkar på en text
- centrala verk inom världslitteraturen, med fokus på nordisk litteratur och i ett kontextuellt perspektiv
- en skrivuppgift eller en muntlig uppgift med litterärt tema, till exempel ett debattinlägg, en essä eller en dramaframställning

MO06 Berättelser i samtiden [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- aktuella kulturella och språkliga fenomen, till exempel språkets och litteraturens utveckling i en digital värld samt språk och identitet
- aktuella multimodala textgenrer, till exempel teater, film, bildkonst, TV-serier, spel och andra medietexter
- klassiska narrativa strukturer i modern form, till exempel myter, sagor eller klassiker; intertextualitet
- läsning och tolkning av utländsk och finländsk nutidslitteratur
- produktion av reflekterande texter utgående från kursens teman
- språkvård i samband med textproduktion
- dialogisk kommunikation och kommunikationsetik, t.ex. i sociala medier

MO07 Fördjupad muntlig kommunikation

CENTRALT INNEHÅLL

- typiska mönster och bidragande faktorer i olika kommunikationssituationer och mellan olika kommunicerande aktörer
- analys, tolkning och bedömning av talspråkstexter
- verbal och nonverbal kommunikation
- kommunikation i vardagen
- övning i att uppträda och argumentera vid förhandlingar, möten och i olika slag av diskussioner, debatter och samtal
- muntliga anföranden och kommunikation i grupp
- kulturbundna, speciellt finlandssvenska och svenska särdrag, vid muntlig kommunikation

MO08 Fördjupad skrivkompetens

CENTRALT INNEHÅLL

- att strukturera och bearbeta texter och sammanställa dem i slutlig form samt att ge respons, skriva tillsammans och dela texter
- att producera texter som är begripliga, logiska och sammanhängande och analysera dem ur ett språkriktighetsperspektiv
- att skriva texter med utgångspunkt i ett mångsidigt material
- att producera och analysera medietexter

MO09 Fördjupad läskompetens

CENTRALT INNEHÅLL

- fördjupad textkunskap, fördjupad textanalys och begrepp som används då man analyserar, tolkar och kritiskt granskar språk, litteratur, bilder och medietexter
- fördjupad läsning och tolkning av multimodala texter, både faktatexter och fiktiva texter, ur olika synvinklar
- olika lässtrategier och lästekniker, speciellt vid läsning av längre texter
- läsning av hela texter, till exempel essäer, romaner och olika slag av faktatexter inom ämnesområdet
- gestaltning och bearbetning av litteratur genom kreativt skrivande

MO10 Skriv- och repetitionskurs för abiturienter

Kursen ger råd och anvisningar inför studentskrivningarna.

CENTRALT INNEHÅLL

- modersmålsprovet i studentexamen behandlas
- språkriktighetsreglerna repeteras
- provbedömning och poängsättning av studentuppsatser
- praktiska råd och anvisningar
- novell- och diktanalys
- övningar av olika slag med fokusering på finlandismer och idiomatiska uttryck

MUSIK

Rekommenderad kursordning: kurserna kan väljas fritt.

MU01 Musiken och jag [OBL]

Kursens mål är att de studerande skall finna sitt eget sätt att verka på musikens område. De skall via sitt förhållande till musiken reflektera över musikens betydelse för människan och växelverkan människor emellan. De skall undersöka sina möjligheter att göra och tolka musik, att lyssna på musik och att utnyttja kulturella tjänster. Under kursen skall de studerande bekanta sig med varandras musikintressen och med det lokala musiklivet.

De studerande skall utveckla sin röstbehandling och sin spelförmåga som uttrycksmedel för musik. Under kursen fördjupas deras kännedom om musikaliska grundbegrepp genom praktisk musicerande. De studerande skall lära sig att iakttä ljudmiljön och sätta sig in i hörselvård.

MU02 Ett flerstämmigt Finland [OBL alt. KO2]

Kursens mål är att de studerande skall lära sig känna den finländska musiken och stärka sin kulturella identitet. De skall undersöka olika musikkulturer i Finland och även deras subkulturer samt lära sig att förstå deras bakgrundsfaktorer, utveckling och väsentliga drag. Under kursen granskas den europeiska konstmusikens inflytande på den finländska musikkulturen.

I studierna utnyttjas allsidiga arbetsätt, särskilt musicerande och musiklyssnande. När

man musicerar bör man fästa avseende vid det egna uttrycket och vid utvecklingen av förmågan att lyssna och kommunicera. Stoffet bör företräda olika musikarter: populärmusik, konstmusik och folkmusik.

MU03 Fritt fram för musik

Kursens mål är att de studerande skall stifta bekantskap även med främmande genrer och musikkulturer och förstå musikens kulturbundenhet. De skall studera likheter och olikheter i musikalisk praxis hos olika musikkulturer och lära sig att förstå hur varje kultur själv definierar sin musikuppfattning. Under kursen skall studerandena sätta sig djupare in i några musikstilar eller musikkulturer. De skall utveckla sina egna musikaliska färdigheter och sin förmåga att skaffa sig kunskaper.

MU04 Musikens budskap och makt

Kursens mål är att de studerande skall bli förtrogna med hur musiken utnyttjas och med dess möjligheter att påverka inom olika konstformer och medier. De studerande skall sätta sig in i musikens andel till exempel i filmer, teater, massmedier och Internet samt undersöka hur musiken samverkar med text, bild och rörelse. I innehållsanalysen och arbetssätten betonas mångsidighet. Musikens förmåga att påverka undersöks genom analys av existerande material och av musik som de studerande själva åstadkommit.

MU05 Ett musikaliskt projekt

Kursens mål är att de studerande skall lära sig att i grupp eller självständigt planera och genomföra ett helt musikaliskt projekt, i vilket de utnyttjar de kunskaper och färdigheter som de förvärvat sig. Det kan vara fråga om t.ex. en mindre konsert, ett program för en fest i skolan, en inspelning eller ett tvärkonstnärligt projekt.

TV01 Musikaliskt projekt (t.ex. kör)

PSYKOLOGI

Rekommenderad kursordning: Kurs 1 och 2 först, sedan i fritt val.

PS01 Psykisk aktivitet och lärande [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

Medveten och omedveten psykisk aktivitet

- biologiska faktorer som inverkar på mänskligt beteende samt grundläggande kunskap om nervsystemets funktion
- grundläggande kunskap om känslor och motivation
- betydelsen av kognitiva tolkningar i mänskligt beteende
- Sociala och kulturella faktorer som inverkar på människans beteende
- grundläggande kunskap om socialisation och hur man tillägnar sig normer
- exempel på situationsfaktorer som påverkar individens beteende

Fördjupning i ett valbart fenomen, till exempel aggressivitet, nervositet, beroenden, ätbeteende, socialt samspel, lycka eller kärlek

Studier och lärande ur ett psykologiskt perspektiv

- den biologiska, kognitiva och sociokulturella grunden för lärande
- effektiva studiemetoder
- motivation och lärande

Uppkomsten av psykologisk kunskap

- psykologiska forskningsobjekt
- skillnaden mellan vardagskunskap och vetenskaplig kunskap
- exempel på psykologiska forskningsmetoder

PS02 Människans utveckling

CENTRALT INNEHÅLL

Forskning om utvecklingen

Olika utvecklingsområden och faktorer som påverkar dem i barndomen och ungdomen

- fysisk-motorisk utveckling
- kognitiv utveckling
- emotionell utveckling
- psykosocial utveckling
- utveckling av jaget och jaguppfattningen

Den psykiska utvecklingen under ungdomsåren och särskilda utmaningar som är förknippade med den

- tankeutveckling
- identitetsutveckling: personlig, social och kulturell identitet
- könsidentitet och sexuell utveckling
- utveckling av exekutiva funktioner och deras neurologiska orsaker

Utvecklingens kontinuitet under levnadsloppet

- begreppet levnadslopp
- växelverkan mellan faktorer som påverkar utvecklingen
- en teori som förklarar utvecklingens kontinuitet

Biologiska och sociokulturella faktorer som påverkar utvecklingen

- nervsystemets mognad
- hjärnans utveckling under en livstid
- växelverkan mellan arv och miljö
- tidigt socialt samspel och känslomässig anknytning
- socialisation och kulturella skillnader i utvecklingen

PS03 Människan som informationsbehandlare

CENTRALT INNEHÅLL

- principer för kognitiv aktivitet, såsom inre modeller och varseblivningscirkeln
- den neuropsykologiska bakgrunden till kognitiva funktioner
- forskningsmetoder inom kognitiv psykologi och hjärnforskning
- de grundläggande kognitiva funktionerna perception, uppmärksamhet och minne och deras biologiska bakgrund
- undersökning av en valbar mera avancerad kognitiv funktion, till exempel språk, problemlösning, beslutsfattande eller sakkunskap

PS04 Känslor, psykiskt välbefinnande och mental hälsa

CENTRALT INNEHÅLL

- hur känslor uppkommer, den biologiska grunden för minst en känsla
- känslor som föremål för psykologisk forskning
- känslor som universella och kulturbundna företeelser

- känslornas betydelse som verktyg för att förstå sig själv
- psykiskt välbefinnande och upprätthållande av psykisk balans
- sömn och sovande som bidragande faktorer till välbefinnande
- stress, kriser och olika sätt att hantera dem
- centrala mentala problem och vård av dem
- faktorer som bidrar till uppkomsten av mentala problem
- betydelsen av den sociala miljön för individens välbefinnande

PS05 Människan som individ och social varelse

CENTRALT INNEHÅLL

- definition av personlighet
- det varaktiga och det föränderliga i personligheten
- minst två personlighetsteorier, -modeller eller -perspektiv, till exempel inom sociokognitiv, psykodynamisk eller humanistisk psykologi, temperamentsteori eller egenskapsteori
- undersökning av individuella skillnader
- hur situationsfaktorer och grupphenomen påverkar individens beteende i grupper och sociala nätverk
- kulturens inverkan på personligheten, kommunikationen och den sociala aktiviteten

PS06 Repetitionskurs

I kursen repeteras gymnasiets lärokurs i psykologi och man förbereder sig för studentexamensprovet i psykologi.

RELIGION

Rekommenderad kursordning: kurs 1 som första kurs. I övrigt enligt eget val.

RE01 Religionen som fenomen- i kristendomens, judendomens och islams fotspår. [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- religionen som fenomen, definition av religion, religionsforskning
- modern andlighet, sekularisering, irreligiositet och religionsfrihet
- den religiösa situationen i Finland och i världen
- den kulturella bakgrunden till Mellanösterns monoteistiska religioner, deras uppkomst, centrala och gemensamma drag
- de heliga skrifternas tillkomst och ställning samt hur de används och tolkas i judendomen, kristendomen och i islam

- judendomens och islams inre mångfald, etik, levnadssätt, förhållande till samhället på olika håll i världen och betydelse för den västerländska kulturen
- aktuella frågor som gäller möten mellan olika livsåskådningar

RE02 Kristendomen som världsomfattande religion [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

- kristendomens ställning och samverkan med den omgivande kulturen i olika delar av världen
- den katolska, ortodoxa och protestantiska, i synnerhet den lutherska, kyrkans uppkomst, särdrag, etiska tänkande och inflytande i samhället
- karismatisk kristendom och kontextuell teologi
- huvuddragen i religioner som har sina rötter i kristendomen
- religionens ställning och bakgrunden till den i olika delar av Europa
- ekumenik och dialog mellan olika livsåskådningar
- aktuella frågor som berör kristendomen och bakgrunden till dem

RE03 Religioner och religiösa rörelser i världen

CENTRALT INNEHÅLL

- den hinduiska världsbilden och livsstilen samt hinduismens mångfald och inflytande på Indiens kultur, samhälle och politik
- den religiösa situationen i dagens Indien
- centrala drag i jainismen och sikhismen
- den buddhistiska livsstilen, buddhistiska läror och riktningar samt buddhismens inflytande på asiatiska kulturer
- centrala drag i den gamla kinesiska folktron, konfucianismen och taoismen och deras inflytande på det kinesiska tänkesättet och samhället
- den religiösa situationen i dagens Kina
- shintoismen som etnisk religion i Japan samt religionernas inflytande på det japanska samhället och japansk politik
- de asiatiska religionernas inflytande i västländerna
- naturreligionernas och voodoos centrala drag och utbredning
- bakgrunden till nyreligiösa rörelser och deras centrala drag

RE04 Religion i det finska samhället

CENTRALT INNEHÅLL

- den religiösa situationen och andligheten i Finland, sekularisering
- olika former av religiösa samfund och deras förhållande till det övriga samhället
- hur religionerna format det finska samhället under olika tider
- dialogen mellan religioner och livsåskådningar i dagens Finland
- religion och religiösa samfund i den finländska och allmäneuropeiska lagstiftningen, religions- och livsåskådningsfrihet samt frågor om jämställdhet och diskriminering
- religionens betydelse och synlighet inom den offentliga sektorn, i politiken, arbetslivet och ekonomin
- religiösa samfund som aktörer inom tredje sektorn
- religionens betydelse i individens och familjernas liv samt seder och bruk
- irreligiositet, religionskritik och icke religiösa seder och bruk i Finland
- som en del av kursen kan de studerande genomföra ett frivilligt projekt eller fördjupa sig i den sociala verksamheten inom något religiöst samfund

RE05 Religion inom vetenskapen, konsten och populärkulturen

CENTRALT INNEHÅLL

- aktuella religionsvetenskapliga perspektiv och metoder inom olika vetenskapsområden: olika forskningsområden inom religionsvetenskap och teologi samt konstforskning, kulturforskning och samhällsvetenskaper
- samverkan mellan religion och olika former av konst och populärkultur
- hur arkitekturen i religiösa rum återspeglar religionen och dess särdrag
- religiösa teman, symbolik och myter i olika konstformer och inom populärkulturen
- analys av olika tolkningar av Bibelns berättelser och den kristna läran med hjälp av olika konstformer
- den fornnordiska trons och kristendomens inflytande på det finländska kulturarvet

RE06 Religioner och medier

CENTRALT INNEHÅLL

- religiösa medier och användningen av medier i religiösa sammanhang

- användningen av religiöst språk och religiösa bilder i olika medier
- religioners mediesynlighet
- mediernas inverkan på religionsrelaterade fenomen, såsom attityder och föreställningar kring religioner, religioner och konflikter, religioner och fredsbyggande, religionskritik
- produktion av religionsrelaterat medieinnehåll eller medieanalys

RE07 Repetitionskurs

Under kursen repeteras gymnasietets lärokurs i religion och man förbereder sig inför studentexamensprovet i religion.

SAMHÄLLSLÄRA

Rekommenderad kursordning: kurs 1 innan kurs 3 och 4. I övrigt fritt val.

SLO1 Det finländska samhället [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

Det finländska samhällets struktur

- Finlands befolkningsstruktur – demografiskt och socialt sett
- faktorer som påverkar förändringar i befolkningsstrukturen

Rättsstaten och intern säkerhet

- grundläggande medborgerliga rättigheter och skyldigheter
- rättsväsendet, domsrätten och ordningsmakten

Välbefinnande och jämlikhet

- välfärdsstatens uppgifter och resurser
- finansieringen av den nordiska välfärdsstaten, dess fördelar och utmaningar
- jämlikhet och rättvisa i samhället

Makt, påverkan och beslutsfattande

- olika former av maktutövning i samhället
- demokrati och andra politiska system
- den kommunala och statliga beslutsprocessen i Finland
- påverkningsmedel i medborgarsamhället: val, partier, föreningsverksamhet och betydelsen av ett aktivt medborgarskap
- det förändrade mediefältet

SL02 Ekonomikunskap [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

Samhällsekonomi och privat ekonomi

- grundläggande ekonomiska begrepp, hur ekonomisk kunskap uppstår
- hantering av den egna ekonomin
- arbete, företagsamhet samt företag och deras roll i samhällsekonomi
- det samhällsekonomiska kretsloppet samt växelverkan mellan privathushåll och samhällsekonomi

Marknaden, konjunkturer och näringsliv

- fri konkurrens och prisbildning
- finansinstitut, placering och riskhantering
- ekonomiska konjunkturväxlingar
- arbetslöshet och arbetskraftsbrist

Ekonomisk politik

- utgångspunkter för ekonomisk tillväxt, fördelar och problem
- beskattningens betydelse för skattebetalarna samt för den statliga och kommunala ekonomin
- ekonomisk-politiska medel
- politikens och marknadskrafternas betydelse för ekonomiska beslut

Den internationella ekonomin och Finland

- den globala ekonomin
- Finlands utrikeshandel och dess betydelse
- ekonomiska framtidsutsikter

SL03 Finland, Europa och en värld i förändring [OBL]

CENTRALT INNEHÅLL

Europa och europeisk identitet

- värderingar, politiska kulturer och kulturell mångfald
- grundläggande friheter och medborgarskap
- Finland och Norden i Europa

Den europeiska integrationens mål och verksamhet

- EU:s beslutsfattande och gemensamma ekonomi-och finanspolitik samt utmaningar angående dem
- Finland som en del av Eurosystemet
- utmaningar och möjligheter inom EU och de närliggande områdena

Säkerhet och nya framtida utmaningar

- Finlands säkerhetsmiljö och säkerhetspolitik samt nya hot mot säkerheten
- Finland och främjande av internationellt samförstånd
- globaliseringen, miljön, befolkningen och en hållbar framtid

SL04 Medborgarens lagkunskap

CENTRALT INNEHÅLL

Grunderna i lagkunskap

- grundläggande begrepp och hur man söker juridisk information

Medborgarens vanligaste rättsområden

- familjerätt
- arbetsrätt
- konsumentskydd
- gäld, säkerheter och insolvens
- boende
- överklagande av myndigheters beslut
- upphovsrätt
- miljö rätt

Straff- och processrätt

- brottsutredning och åtalsprövning
- rättegångar och alternativ till dem
- olika former av straff
- internationell rätt och åberopande av den

SL05 Repetitionskurs

Under kursen repeteras gymnasietens lärokurs i samhällslära och man förbereder sig för studentexamensprovet i samhällslära.

STUDIEHANDLEDNING

Det mesta av kurs 1 och 2 ingår i veckosamlingar, studiebesök, gästföreläsningar och personlig handledning.

SH01 Jag som studerande [OBL]

Studiefärdigheter, förmåga att söka information och förmåga att lära sig är viktiga teman i kursen. De studerande får reflektera över sina styrkor och göra planer för fortsatta studier och arbetslivet. Studentexamen är också ett viktigt tema.

SH02 Fortsatta studier och arbetsliv [OBL]

Under kursen fortsätter de studerande att utveckla sin självkänedom och sin förmåga att planera och ha kontroll över sitt liv. De fördjupar sig också i teman som är centrala med tanke på fortsatta studier och arbetsliv.

SH03 Tutorutbildning

Utbildning för att fungera som stödpersoner åt studerande i åk 1 under följande läsår. I utbildningen ingår både närstudier och teambyggardag.

SH04 Tutorverksamhet

Under kursen fungerar man som guide och stöd för studerande som inleder sina gymnasiestudier. Tutorerna presenterar gymnasieutbildningen för elever i grundläggande utbildning och medverkar i presentations- och marknadsföringstillfällen. Tutorerna medverkar i utbildningen av nya tutorer.

ÄMNESÖVERGRIPANDE KURSER I KONSTSTUDIER

Se musik respektive bildkonst! (TV01, TV02)

TEMASTUDIER

TS01 TVÄRVETENSKAPLIGT TÄNKANDE (ÅK2)

TS02 KOMPETENS (ÅK1)

Obligatorisk kurs för alla ettor, ett pass i veckan, börjar i augusti. Arrangeras i tre grupper. Infosökning och källkritik samt bildanalys. Studieteknik, test i läs- och skrivförmåga. Grunderna i LibreOffice. Skolkuratoren informerar. Studentexamensplan. Tutorvärning, ämnesval och kursval. Slutprodukten kombinerar språk, samhälle och studiehandledning.

TS03 VARDAGSKOMPETENS (ÅK 1,2,3)

Kan innehålla bl.a internationella projekt, frivilligarbete, arbetsliv. (Trafikteori, bilmekanik och första hjälp = 1 kurs)

ÖVRIGA STUDIER

MTR Morgonträningar i Idrottsakademin

Morgonträningar i enskilda eller laggrenar. Pågår må-on-fr kl 8. Skild ansökan till Mellersta Österbottens Idrottsakademi krävs. Avgiftsbelagd.

VET Kurs i frivilligarbete (MOTSVARAR TS03)

Förverkligas tillsammans med de finskspråkiga gymnasierna och Siltatalo. Föreläsningar om frivilligarbete och praktik.

MUS Kurs i samarbete med muséerna

Museikurs, arrangeras i samband med stadens muséer och de finskspråkiga gymnasierna. Avsikten är att deltagarna väljer ett föremål eller ett fenomen i anslutning till studierna eller hemmets vardag vilket de dokumenterar och om vilket de gör en rapport.

Trfk Trafikteori för körkortet

Förverkligas i samarbete med JP-liikennekoulu. Avgiftsbelagd. Teorilektionerna hålls i skolans utrymmen och anpassade till skolans verksamhet (såsom provveckor, studieresor etc).

FHjälp Första Hjälp

Förverkligas i samarbete med Karlebynejdens Institut. Avgiftsbelagd. Anmälan direkt till KNI.

Hygienpass

Förverkligas i samarbete med Karlebynejdens Institut eller KPEDU. Avgiftsbelagd. Anmälan direkt till KNI eller KPEDU.